

OP HET BEDRIJF VAN DE JONKMANNEN
ZORGEN POMPOENEN VOOR CONTINUÏTEIT

PIONIERSGEEST BLIJFT

Fokke Jonkman is opgegroeid in de (biologische) landbouw, hij maakte eerst de omschakeling naar biologisch-dynamisch mee en daarna de verhuizing vanuit Andijk naar de Bronsweg in Lelystad. Dat betekende veel improviseren en uitproberen. Het pionieren zit nog steeds in zijn bloed, al doet Fokke het intussen wat rustiger aan. De percelen en de schuur zien er overzichtelijk en strak uit. In de tuin rondom het woonhuis overheersen ronde vormen, vele soorten fruitbomen en inheemse plantensoorten groeien hier weelderig door elkaar. TEKST & FOTO'S GEERTJE SCHLAMAN & LEEN JANMAAT

Onaangekondigd rijd ik het erf op. Het personeel druppelt het erf af en Fokke zet nog even de trekker binnen. Hij toont ontspannen, het land ligt er schoon bij na een week droog weer. Een uur lang hangen we rond in de schuur waar Fokke uitgebreid laat zien hoe de schonings- en verpakingslijn voor pompoen eruit ziet en de schoffelapparatuur klaar staat voor gebruik.

Binnen het ouderlijktuinbouwbedrijf waren naast vader Jan Jonkman ook de broers Fokke en Jan Willem werkzaam. Na de verhuizing in 1987 naar het nieuwe land breidde het bedrijf zich gestaag uit tot ruim 100 ha met verspreid liggende percelen. Zes jaar later gaat Fokke op zijn eigen bedrijf aan de slag. Inmiddels heeft hij zijn vrouw Kerstin leren kennen. Kerstin was vanuit Berlijn naar de polder getrokken op zoek naar een plek waar biologische tuinbouw modern in de praktijk werd gebracht. Na een half jaar tuinbouwwerk bij de burenschoof ze een erf op om daar te werken. En dat meewerken doet ze nog steeds. Na de overname van het ouderlijk bedrijf werden elders liggende percelen afgestoten. Het bedrijf beperkt zich nu tot de kavels rondom het erf, op

“Vier à vijf keer per jaar reist Fokke af naar Sekem in Egypte voor de contracten en begeleiding bij de teelt.”

deze 40 hectare worden aardappelen, sperziebonen, spinazie, winterpeen en pompoenen geteeld. Alles overzichtelijk in vaste blokken. Al moest er afgelopen jaar weer worden geschoven omdat er nog 3 ha Sarpo Mira aardappelen bij kwamen. 2012 was een moeilijk voor de aardappelteelt, vanuit de omgeving kwamen al vroeg de phytophthora schimmelsporen aanwaaien. Er was geen houden aan en begin juli ging de brander het veld al in. Met de teelt van resistente rassen hoopt Fokke deze onaangename verrassingen te voorkomen. Naast Fokke en Kerstin werken er twee vaste krachten en in het seizoen vinden scholieren en los personeel werk op het land. Om ook in de winter voldoende werk te hebben, heeft Fokke de schonings- en inpaklijn voor pompoenen uitgebreid. Schonen en inpakken doet het bedrijf ook voornamelijk voor derden. Hij werkt nauw samen met Lou van Reij van HorticaOrganics die zorg draagt voor de handel en logistiek.

Pompoenen nemen een centrale plaats in. In de zomermaanden staat de inpaklijn even stil, maar de rest van het jaar gaan pompoenen vanuit Egypte, Argentinië, Duitsland en Nederland door het bedrijf heen.

De onkruidmechanisatie is ingenieus aangepast aan wensen en de gegeven situatie.

Vier à vijf keer per jaar reist Fokke af naar Sekem in Egypte voor de contracten en begeleiding bij de teelt. Alles draait om kwaliteit en dit wordt tijdens de teelt bepaald. De wijze waarop de schoningslijn is opgebouwd, verradt technisch inzicht en pioniersgeest. Zo worden de slechte vruchten er direct, nog voor de wasbeurt, uitgegooid.

Ook de onkruidmechanisatie is ingenieus aangepast aan wensen en de gegeven situatie, zoals grondsoort en gewaseigenschappen. Fokke deelt graag zijn ervaringen: "Dit jaar hebben we een vingerwieder in de sperziebonen ingezet, maar dat was van korte duur. De wieder beschadigt de wortels van de plant waarna de groei stilvalt. We hebben de vingerwieder maar weer snel uit het bed gereden en nu werken we met een torsiewieder die beter is af te stellen". In de winterpeen worden de ruggen twee keer voor inzaai geschoffeld en net voor opkomst gebrand. Daarna volgt het handwiedwerk waarvoor het wiedligbed klaar staat voor gebruik. In de schuur staan verder verschillende schoffelwerktuigen en een rijenbrander klaar voor gebruik, elk afgesteld voor een bepaald gewas zodat ombouwen niet nodig is. Fokke maakt bij voorkeur gebruik van lichte trekkers voor de schoffels en rijenbrander.

Veganistisch bemesten. Toen het bedrijf nog biologisch-dynamisch teelde, werd er jaarlijks vaste rundermest aangevoerd en over het land uitgereden.

BEDRIJFSGEGEVENS BOERDERIJ JONKMAN

B.V. van Fokke & Kerstin Jonkman

Arbeid: Naast Fokke en Kersten werken er twee vaste krachten aangevuld met losse krachten in het seizoen

Areaal: 40 ha tuinbouw en groenteteelt

Grondsoort: Lichte zavel

Teelten: Aardappels (Ditta en Sarpo Mira), Winterpeen, Spinazie, Sperziebonen
Na aardappel, spinazie, sperziebonen en pompoenen nateelt winterrogge

Afzet: Jonkman is lid van de coöperatie Nautilus en Agrico, pompoenen worden via diverse kanalen afgezet waaronder REWE.

Inmiddels is de bemesting gebaseerd op aanvoer van humuscompost. Per jaar komt er circa 30 ton/ha humuscompost van Den Ouden op het land. Afhankelijk van het gewas bemest Fokke bij met Vinassekali en/of Protamelasse. Beiden zijn reststoffen uit de verwerking van suikerbieten en aardappelen. Door jaarlijks compost aan te voeren, komt er doorgaans in het seizoen voldoende stikstof beschikbaar voor het gewas. Al lijkt dit jaar de Sarpo Mira aardappelen wat te kort te hebben, hier had iets meer mest bij gekund beaamt Fokke. Door de vaste hoeveelheid humuscompost voldoet het bedrijf aan de aanvoernorm van 60% biologische mest omdat humuscompost is aangemerkt als A-meststof. ■

“De
veganische
bemesting
is geba-
seerd op
aanvoer
van humus-
compost,
per jaar
circa 30
ton per
hectare.”

ONTWIKKELING BRONSWEG

Het bedrijf van Fokke en Kerstin is gevestigd in het biologische landbouwgebied van Lelystad Noord. Door haar ontstaansgeschiedenis een uniek gebied. Ruim 28 jaar geleden kwamen de eerste biologische tuinders aan de Bronsweg. Mede door een welwillende gemeente ontstond een uniek aaneengesloten biologisch landbouwgebied van 300 ha. Biologische landbouw was destijds nog controversieel, voortdurend moesten de telers vooroordeelen uit de weg ruimen. Dit is goed gelukt, de domeinbeheerder van toen, Douwe Monsma, werd zelf een biologische boer. Een deel van de weerstand kwam vanuit de biologische sector zelf. Het gebied gaf ineens een uitbreiding van 20-30% van het landelijke tuinbouwareaal. Andere telers waren bang weggeconcentreerd te worden door deze pioniers in Lelystad Noord. Het tegendeel bleek uiteindelijk waar. Doelmatig produceren leidde tot een professionaliseringsslag van niet alleen de productie maar de gehele afzetketen. In 1987 werd door de biologisch-dynamisch werkende ondernemers de coöperatieve ondernemersvereniging ‘Nautilus’ opgericht met als doel het gezamenlijk afzetten van de geteelde producten. In 1988 werd de Stichting Biologische Landbouw Flevoland (SBLF) opgericht. Vijf jaar later kon het Centrum Biologische Landbouw (CBL) als gebouw worden geopend. Dit jaar viert de Stichting SBLF haar 25-jarig bestaan. Door het jaar heen zijn diverse jubileumactiviteiten gepland, met als hoogtepunt een seminar op donderdag 21 november over de toekomst van de biologische sector. Maar eerst is er nog een gezamenlijk bio-toast op de jaarlijkse Biologische Velddag op 5 september op de Prof. Broekemahoeve in Lelystad.

